

УДК 614.84

Журавель М.О.¹, Журавель С.М.²

¹ старш. викл. ЗНТУ

² старш. викл. ЗНТУ

КАТЕГОРІЇ ПРИМІЩЕНЬ, БУДИНКІВ ТА ЗОВНІШНІХ УСТАНОВОК ЗА ВИБУХОПОЖЕЖНОЮ ТА ПОЖЕЖНОЮ НЕБЕЗПЕКОЮ

За вибухопожежною та пожежною небезпекою приміщення та будинки характеризують за категоріями: А – (вибухопожежонебезпечна), Б – (вибухопожежонебезпечна), В – (пожежонебезпечна), Г – (помірно пожежонебезпечна) та Д – (знижено пожежонебезпечна), а зовнішні установки – за категоріями А_з – (вибухопожежонебезпечна), Б_з – (вибухопожежонебезпечна), В_з – (пожежонебезпечна), Г_з – (помірно пожежонебезпечна) та Д_з – (знижено пожежонебезпечна).

Категорії приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою визначають для найсприятливішого щодо виникнення пожежі або вибуху періоду, виходячи з фізичного стану горючих речовин і матеріалів, які знаходяться (зберігаються, переробляються, транспортуються) в апаратах, приміщеннях та зовнішніх установках, їх кількості, пожежовибухонебезпечних властивостей та особливостей технологічних процесів.

Визначення пожежовибухонебезпечних властивостей речовин і матеріалів проводиться на підставі результатів випробувань або розрахунків за стандартними методиками з урахуванням параметрів стану (тиску, температури тощо).

Під час розрахунків допускається використання довідникових даних та даних з паспорта безпеки хімічної продукції (ДСТУ ГОСТ 30333:2009 «Паспорт безпеки хімічної продукції. Загальні вимоги (ГОСТ 30333-2007, IDT)»).

У разі відсутності даних допускається приймати показники пожежовибухонебезпеки горючих сумішей речовин і матеріалів за найнебезпечнішим компонентом.

В окремих випадках за вибухопожежною та пожежною небезпекою категорують не весь будинок, а протипожежні відсіки, які є частинами будинку відповідно до пункту 5.4 ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги», та які відокремлені від інших його частин протипожежною стіною 1 типу та/або протипожежним перекриттям 1 типу відповідно до пункту 7.3 пр. ДБН В.1.1-7:2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги».

Будинок або протипожежний відсік належить до категорії А, якщо в ньому сумарний об'єм приміщень категорії А перевищує 5% загального об'єму будинку або протипожежного відсіку.

Будинок або протипожежний відсік належить до категорії Б, якщо одночасно виконуються дві умови:

- будинок або протипожежний відсік не належить до категорії «А»;
- сумарний об'єм приміщень категорій «А» і «Б» перевищує 5% загального об'єму будинку або протипожежного відсіку.

Будинок або протипожежний відсік належить до категорії «В», якщо одночасно виконуються дві умови:

- будинок або протипожежний відсік не належить до категорії А або Б;
- сумарний об'єм приміщень категорій «А», «Б» і «В» перевищує 5% (10%, якщо в будинку або протипожежному відсіку відсутні приміщення категорій «А» і «Б») загального об'єму будинку або протипожежного відсіку.

Будинок або протипожежний відсік належить до категорії «Г», якщо одночасно виконуються дві умови:

- будинок або протипожежний відсік не належить до категорій «А», «Б» або «В»;
- сумарний об'єм приміщень категорій «А», «Б», «В» і «Г» перевищує 5% загального об'єму будинку або протипожежного відсіку.

Будинок або протипожежний відсік належить до категорії «Д», якщо він не належить до категорій «А», «Б», «В» або «Г».

Визначення категорій зовнішніх установок здійснюють шляхом перевірки їх належності до категорій, від найбільш вибухопожежонебезпечної категорії «АЗ» до найменш небезпечної категорії «Д 3».

Одними з критеріїв, за якими зовнішня установка належить до певної категорії, є горизонтальний розмір зони (відстань від апарата (установки) до краю зони), що обмежує газо-, пароповітряні суміші з концентрацією горючої

речовини вище нижньої концентраційної межі поширення полум'я ($C_{нкмл}$), розрахунковий надлишковий тиск, що розвивається у разі займання газо-, паро- або пилоповітряних сумішей, та інтенсивність теплового випромінювання від вогнища пожежі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1.ДСТУ Б В.1.1-36:2016. Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою. [На заміну НАПБ Б.03.002-2007 ; чинний від 2017-01-01]. К.: Мінрегіонбуд України, 2016. 66 с. (Державний Стандарт України)

2.ДБН В.1.1-7:2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги. [На заміну ДБН В.1.1.7-2002 ; чинний від 2017-06-01]. К.: Мінрегіон України, 2017. 47 с. (Державні будівельні норми)